

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Bakalářská práce

**Politický proces a občanská společnost v obci
Postřekov**

Autor: Miloslava Vavříková

Vedoucí práce: Ing. Radek Kopřiva Ph.D.

© 2011 ČZU v Praze

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Akademický rok 2008/2009

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Miloslava Vavříková

obor Veřejná správa a regionální rozvoj - k.s. Klatovy

Vedoucí katedry Vám ve smyslu Studijního a zkušebního řádu ČZU v Praze
čl. 16 určuje tuto bakalářskou práci.

Název tématu: **Politický proces a občanská společnost v obci
Postřekov**

Struktura bakalářské práce:

1. Úvod
2. Cíl práce a metodika
3. Demokracie - teorie a praxe
4. Lokální demokracie
5. Občanská společnost - teorie a formy
6. Případová studie obce Postřekov
7. Závěr
8. Seznam literatury
9. Přílohy

Rozsah původní zprávy: 30 - 40 stran

Seznam odborné literatury:

- ČMEJREK, J.: Obce a regiony jako politický prostor. Praha: Alfa Publishing, 2008.
ČMEJREK, J., KOPŘIVA, R.: Základy veřejné správy. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2007.
DAHL, R.: O demokracii. Praha: Portál, 2001.
HLOUŠEK, V., KOPEČEK, L.: Demokracie Teorie, modely, osobnosti, podmínky, nepřátelé a perspektivy demokracie. Brno: Mezinárodní politologický ústav Masarykovy univerzity, 2007.
MULLER, K.: Češi a občanská společnost. Praha: Triton, 2002.
POTŮČEK, M. a kolektiv: Veřejná politika. Praha: SLON, 2005.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Radek Kopřiva**

Termín odevzdání bakalářské práce: duben 2010

Vedoucí katedry

Děkan

V Praze dne: 19.11.2008

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci Politický proces a občanská společnost v obci Postřekov jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce.

V Praze dne _____

_____ podpis

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Radku Kopřivovi Ph.D. za odborné vedení a poskytnutí cenných rad a informací při tvorbě mé bakalářské práce. Také bych chtěla poděkovat starostovi obce Postřekov panu Františku Frišovi za poskytnutí potřebných informací a zdrojů pro mou bakalářskou práci.

Souhrn

Bakalářská práce se zabývá občanskou společností a politickým procesem v obci Postřekov. Skládá se ze dvou částí. V první části se věnuje popisu demokracie a jejím typům, občanské společnosti, politické a občanské participaci. V praktické části je charakterizována obec Postřekov, účast občanů na politickém a veřejném životě na komunální úrovni.

Bakalářská práce se snaží postihnout na základě případové studie obce Postřekov problém participace občanů na příkladu petiční akce občanů za řešení bytové výstavby pro mladé lidi a její reflexe obcí. Závěr práce je zaměřen na zhodnocení aktivity a pasivity občanů z hlediska participace na veřejném životě obce.

Summary

The aim of the Bachelor Thesis is to describe civil society and political process in town Postřekov. The Thesis is divided into two parts. The first part describes democracy and its kinds, civil society, and political and civil participation. The second part, which is practically orientated, characterizes the town Postřekov, participation of citizens in political and public life at the local level.

The aim of the Bachelor Thesis is also to cover the problem of participation of citizens from Postřekov based on the case study of home building solution for young people and its reflection by towns. The conclusion of the thesis is focused on evaluation of citizens' activity or inactivity in terms of their participation in public life.

Klíčová slova

demokracie
politický život
občanská společnost
participace
obec Postřekov
občané
petice

Key words

democracy
political life
civil society
participation
town Postřekov
citizens
petition

Obsah

1	Úvod.....	5
2	Cíl práce a metodika	6
3	Demokracie – teorie a praxe.....	7
3.1	Vznik demokracie.....	7
3.2	Participace z hlediska teorie demokracie	8
3.3	Zastupitelská demokracie	8
3.4	Politická participace	9
3.5	Občanská participace.....	10
3.5.1	Místní referendum	10
3.5.2	Petice	12
3.5.3	Občanské sdružení	13
3.5.4	Územní plánování.....	13
3.5.5	Územní plán.....	15
4	Lokální demokracie	16
4.1	Orgány obce	16
4.2	Občané obce	18
4.3	Volby do zastupitelstva obce.....	18
5	Občanská společnost teorie a formy.....	19
6	Případová studie obce Postřekov.....	21
6.1	Lokální politický systém	25
6.2	Projevy participace v obci Postřekov	27
7	Závěr.....	30
8	Seznam literatury a pramenů	32
8.1	Seznam literatury.....	32
8.2	Internetové zdroje.....	33
8.3	Použité zkratky	33
9	Přílohy	34

1 Úvod

Občanská společnost je jedním z pilířů demokratické a liberální společnosti. Jejím hlavním posláním je zajistit možnost účasti občana na politické moci. Mimo to vytváří prostor široké veřejné diskuse a je obecně podmínkou pro utváření obecné vůle jako morálního základu společnosti, a tím podmínkou pro utváření samotného demokratického a liberálního státu jako takového. Občanská společnost je místem rozvíjení a udržování občanských ctností. Dává nám schopnost rozumět druhému, schopnost tolerance a snášenlivosti, vědomí, že spolu s těmi, kteří jsou jiní než já a aniž se v mnoha ohledech neshodneme, vytváříme politické společenství, které je k našemu prospěchu. Jedním z hlavních úkolů liberální politiky tak musí být usilovat o aktivní a dobře fungující občanskou společnost. [2] Občanská naděje a vůle sdružovat se do skupin se stejnými zájmy a názory na určitou věc vede k prosazování názorů a cílů lépe, než by je prosazoval občan jako jedinec.

Práce je zaměřena na politický proces a občanskou společnost na komunální úrovni. Na straně jedné se pokouší poukázat na problémy v obci Postřekov, v souvislosti s výstavbou bydlení pro mladé lidi, kteří sepsali petici na podporu výstavby domů v obci a na straně druhé poukazuje na postup a reakce obecního zastupitelstva při řešení problému v souvislosti s peticí občanů Postřekova.

2 Cíl práce a metodika

Cílem bakalářské práce je charakteristika projevů občanské participace na veřejně-politickém životě obce Postřekov. Pojem občanská společnost, který s projevy participace na veřejném životě úzce souvisí, není v teoretické rovině jednotně chápán. Pro potřeby této práce je možné pojmem občanská společnost rozumět především jako soubor aktivit (převážně politického charakteru), které stojí v opozici vůči oficiální politické reprezentaci (v případě této práce komunální politické reprezentaci). Dosavadní badatelské aktivity byly orientovány v prvé řadě na občanské participační projevy na národní úrovni, zatímco subnacionální úrovně byly z hlediska téhož problému opomíjeny. Dílčím cílem, který si tato práce klade, je poukázat na možnost uplatnění dosavadní teorie občanské společnosti právě na lokální úrovni politického rozhodování.

Práce je pojata jako případová studie. Technikou sběru dat, která byla pro naplnění cíle zvolena, je studium dokumentů, a to jak oficiálních, jako jsou legislativní normy, data Českého statistického úřadu, zápisy z jednání zastupitelstva, vyhlášky, tak také dokumentů neoficiálních, jimiž jsou webové stránky místních periodik a archivní články místního tisku, poskytnuté starostou obce. Práce dále vychází z dat získaných na základě nestandardizovaných rozhovorů se starostou obce Postřekov.

3 Demokracie – teorie a praxe

3.1 Vznik demokracie

Demokracie /řecky demos = lid, kratos = moc, panství /, vláda lidu, znamená, že státní moc je v rukou lidu, který je hlavním iniciátorem veškerého dění procesů demokracie. Historicky první demokratické státy vznikají v Řecku, v 5. – 4. století př. n. l. V této době se formovala a rodila v řeckých obcích a v Athénách demokracie přímá, jako metoda rozhodování o záležitostech městského státu. Znamenalo to, že se všichni občané podíleli na rozhodování. Shromáždili se k jednání vícekrát do roka a vybírali své zástupce /velitele, soudce a strategy/ losem. Každý občan měl jeden hlas a povinnost hlasovat. Vždy rozhodovala prostá většina a nebyl dán prostor pro názory menšiny. Demokracie se postupně vytvářela v určitých sociálních, ekonomických a ideových podmínkách. V 18. Století snaha občanů změnit politické poměry vycházela z filozofických ideí J. Locka, J. J. Rousseaua, C. L. Montesquieua, kteří vedli učení o společenské smlouvě, o nezadatelných lidských právech, o dělbě moci, o suverenitě lidu a jeho právu na vzpouru a na revoluci. K důraznému prosazení demokracie dochází revolučním bojem amerického lidu za nezávislost a Velkou francouzskou revolucí. Deklarace nezávislosti ze dne 4. července 1776 a Deklarace práv člověka a občana ze dne 26. srpna 1789 ukazují ideové kořeny demokracie, zdůvodňují právo na revoluční násilné odstranění absolutismu a cizí nadvlády bránící uplatnění nezadatelných lidských práv a svobod. [1]

Koncem 20. století přestává demokracie fungovat a dostává se do krize, klesá zájem občanů o politiku. Demokracie je diskuse, životní styl, otevřená výměna myšlenek, soubor pravidel k řešení konfliktů, umění dosáhnout konsensu, rovnost lidí před zákonem, politická svoboda pro všechny.

3.2 Participace z hlediska teorie demokracie

Důležitým principem demokracie je, že se občané podílejí na politickém rozhodování. Do politického života se může každý občan zapojit členstvím v některém z politických subjektů nebo jako nestraník může kandidovat do politické funkce. Své zájmy mohou občané prosazovat v rámci dobrovolných společenských organizací, jako jsou například zájmové skupiny, iniciativy, hnutí, odbory. Demokratický politický režim nabízí institucionalizované formy podílu občanů na politické moci. Model zastupitelské demokracie je založen na účasti občanů ve volbách. Politická rozhodnutí přijímají v zájmu občanů, zástupci zvolení na určité období. [14]

Občané ve volbách volí určitý politický program a mají zájem na tom, aby část programu byla realizována v praxi. Volí politiky, kteří se určitým způsobem prezentují a mají určité názory, a očekávají, že i po zvolení budou tato pravidla dále naplňovat. Prostřednictvím volby chtějí občané následovně i určitou část spolupůsobení na celý výsledek politického systému, mohou poté čekat, že budou tázáni v dalších částech volebního období na nějaký názor, na konkrétní politiku. Dalším požadavkem je možnost získat informace od politického systému. Politik je odpovědný přímo svému volebnímu obvodu, v němž by musel, pokud by chtěl i dále být zvolen, kontinuálně informovat občany o své činnosti: jaké zákony prosadil, kde působil jako zpravodaj, jaké cesty podnikal. Je to typ požadavku, který vyplývá z volebního hlasu občana.[17]

3.3 Zastupitelská demokracie

Zastupitelská demokracie je chápána, jako postoje a názory člověka a občana ke světu a ostatním lidem. Je tvořena určitými principy, které se zakládají na rovnosti občanů, neuznávají se žádné rodové ani jiné výsady, každý občan se podílí na výběru zástupců / poslanců /, může být vybrán do veřejné funkce, v politické praxi to znamená, že každý občan má volební právo ve volbách, má rovnoprávný hlas a má právo být volen. Musí být zachovány principy zásady plurality politických stran. Dočasnost politické moci je zabezpečena periodicky se opakujícími volbami, které umožňují

výměnu zvolených zástupců. Kontrola lidu nad užitím moci je zabezpečována svobodnou činností opozice různými kontrolními orgány. Právo občana na informace zabezpečují prostředky masové komunikace – rozhlas, televize, tisk. Dělbá moci se rozděluje mezi mocí výkonnou (vládou a hlavou státu), zákonodárnou (parlamentem), soudní (vykonávanou nezávislými soudy). Většinový princip znamená, že demokracie je postavená na principu většiny a rozhodnutí, v nichž většina rozhodne, je závazné, menšina musí rozhodnutí většiny respektovat. Ústavnost a právní řád respektuje mezinárodní právo. Ústava ČR obsahuje garanci základních lidských práv a svobod. Demokracie musí být uplatňována v právním státě a musí mít normativní řád. Pokud jsou principy naplněné, jedná se o demokracii.

Podle Roberta A. Dahla máme tři demokratické transformace. První transformace je okolo 5. století př. n. l., kdy vznikají první antické městské státy a rodí se základy přímé demokracie. Druhá transformace se vytváří v USA a Evropě v 18. – 19. století. Třetí transformací je globální rozšíření zastupitelské demokracie, které trvalo 200 let. Koncem 20. století nastává krizové období demokracie. Za hlavní příčinu této krize je považována nízká funkčnost klesající politické participace občanů. [1]

3.4 Politická participace

Politická participace je aktivita občanů, kterou se snaží ovlivnit nebo podpořit vládu a politiky. Každý občan má možnost podílet se na politice účastí ve volbách. Základním ukazatelem politické participace občanů je volební účast. Občané delegují své zástupce a dávají jim určité pravomoci při rozhodnutích, která se týkají obce a jejich obyvatel.

U politické participace rozeznáváme tři roviny. První rovinu představuje účast ve volbách, tj. volební participace. Druhá rovina ukazuje další formy politické participace jako je například členství v politických stranách, zapojení do volebních a dalších aktivit politických stran, kontakty s politickými vůdci, účast na politických diskusních fórech. Třetí rovina není spojena s politickým rozhodováním, ale je velice

významnou součástí první a druhé roviny, a je to ve skutečnosti zapojení občanů do veřejného života v obci. [5]

3.5 Občanská participace

K vyjádření názorů občanů k věcem veřejným a ke změnám v obci mimo volební období slouží další důležité nástroje, jako je místní referendum, petice, občanské sdružení, nadace, fondy, církevní organizace a obecně prospěšné společnosti. Bakalářská práce je zaměřena na obecný popis místního referenda, petice a občanského sdružení.

3.5.1 Místní referendum

Místní referendum se řídí zákonem o místním referendu č. 22/ 2004 Sb. Pokud v obci zvolení zastupitelé prosazují určitý záměr, se kterým občané nesouhlasí, a realizace záměru by nebyla ve prospěch obce, je možné rozhodnout v místním referendu. Místní referendum má svá pravidla. Pokud se vše uskuteční podle nich, obec musí výsledky referenda respektovat, jsou pro ni závazné a právně vynutitelné. Občané mohou podle zákona o místním referendu rozhodovat v samostatné působnosti obce o konkrétně položených otázkách, na které lze odpovědět ano nebo ne. Zákon O obcích č.128/2000 Sb. §84, §85, §102, v samostatné působnosti obce určuje kompetence zastupitelstva a rady obce. Jedná se o schvalování územního plánu, o rozpočet, rozdělení nebo sloučení obce. Typickým příkladem je stanovisko obce k umístění stavby či provedení činnosti na jejím území. V referendu nelze zasahovat do přenesené působnosti obce a nelze rozhodovat ani o některých dalších věcech, které jsou uvedeny v zákoně. Návrh na vyhlášení referenda podává přípravný výbor složený nejméně ze tří občanů obce. Návrh musí potvrdit a podpořit svým podpisem na očíslované podpisové listiny určitý počet oprávněných občanů.

Tabulka č. 1 - Počet podpisů občanů podle velikosti obce nebo městské části

Počet obyvatel	Oprávněné osoby
do 3 000 obyvatel	alespoň 30 % oprávněných osob
do 20 000 obyvatel	alespoň 20% oprávněných osob
do 200 000 obyvatel	alespoň 10% oprávněných osob
nad 200 000 obyvatel	alespoň 6% oprávněných osob

Zdroj: [15]

Každá podpisová listina musí obsahovat označení území, kde se bude referendum konat, znění otázek navržené k rozhodnutí, jména a příjmení členů přípravného výboru a jejich adresy, upozornění pro oprávněné osoby podporující konání referenda, že ten, kdo podepíše vícekrát tentýž návrh na konání místního referenda nebo ten podepíše podpisovou listinu a není oprávněnou osobou podle zákona o místním referendu nebo ten, kdo v podpisové listině uvede nepravdivé údaje, dopouští se přestupku, za který mu může být uložena pokuta 3000 Kč. Na podpisový arch uvede každý podporovatel své jméno a příjmení, datum narození, adresu a vlastnoruční podpis. Návrh s přílohou předkládá přípravný výbor obecnímu úřadu, úřadu městské části nebo městského obvodu či magistrátu. Úřad návrh posoudí do 15 dnů od podání, a pokud nenajde nedostatky, neprodleně uvědomí zmocněnce. Návrh předkládá rada obce či statutárního města k projednání zastupitelstvu obce na jeho nejbližším zasedání. Referendum vyhlašuje ve všech případech zastupitelstvo svým usnesením. Hlasování v referendu se koná v jednom dni. Doba a místo hlasování, stejně jako otázky pro hlasování, musí být oznámeny nejpozději 15 dnů přede dnem konání referenda způsobem v místě obvyklým. Právo hlasovat má každá osoba, která má právo volit do zastupitelstva obce. Pro hlasování v referendu jsou zřízeny místní, okrskové a městské komise. Členové komise musí být alespoň čtyři a třeba je delegovat do 15 dnů před hlasováním. Referendum je platné za předpokladu, účasti padesáti procent oprávněných voličů. Rozhodnutí v referendu je závazné, hlasovala – li pro ně nadpoloviční většina oprávněných osob, které se ho zúčastnily. Rozhodnutí je závazné pro zastupitelstvo obce, zastupitelstvo statutárního města a orgány obce a statutárního města. Každý, kdo

se referenda zúčastnil, se může odvolat a podat stížnost na postup místní nebo okrskové komise. O stížnosti rozhoduje komise vyššího stupně. [15]

3.5.2 Petice

Petiční právo je zaručeno, ve věcech veřejného nebo jiného společného zájmu má každý právo sám nebo s jinými se obracet na státní orgány a orgány územní samosprávy s žádostmi, návrhy a stížnostmi. [6]

Jak vyplývá ze zákona 85/1990 Sb. ze dne 27. března 1990 o právu petičním má každý občan právo sám nebo společně s jinými obracet se na státní orgány se žádostmi, návrhy a stížnostmi ve věcech veřejného nebo jiného společného zájmu, které patří do působnosti těchto orgánů. Ve výkonu petičního práva nesmí být nikomu bráněno a výkon tohoto práva nesmí být nikomu na újmu. K sestavení petice, opatření podpisů občanů pod ní, doručení petice státnímu orgánu a jednání s ním mohou občané vytvořit petiční výbor. Členové petičního výboru jsou povinni určit osobu starších 18 let, která je bude zastupovat ve styku se státními orgány. Občan nebo petiční výbor může každým způsobem, který neodporuje zákonu, vyzývat občany, aby petici svým podpisem podpořili. K podpisu pod petici uvede občan své jméno, příjmení a bydliště. Musí být umožněno, aby se obsahem petice před podpisem řádně seznámil. K podpisu nesmí být žádným způsobem nucen. Pokud podpisové archy neobsahují text petice, musí být označeny, tak, aby bylo zřejmé, jaká petice má být podpisy podpořena, dále na nich musí být uvedeno jméno, příjmení a bydliště toho, kdo petici sestavil nebo jméno, příjmení a bydliště toho, kdo je oprávněn členy petičního výboru v této věci zastupovat. Pokud podpisové archy neobsahují text petice, musí být označeny, tak, aby bylo zřejmé, jaká petice má být podpisy podpořena, dále na nich musí být uvedeno jméno, příjmení a bydliště toho, kdo petici sestavil nebo jméno, příjmení a bydliště toho, kdo je oprávněn členy petičního výboru v této věci zastupovat.

Petice musí být písemná a musí být pod ní uvedeno jméno, příjmení a bydliště toho, kdo ji podává, podává-li petici petiční výbor, uvedou se jména, příjmení a bydliště toho, kdo je oprávněn členy výboru v této věci zastupovat. Státní orgán, jemuž je petice

adresována, je povinen ji přijmout. Nepatří-li věc do jeho působnosti, petici do pěti dnů postoupí příslušnému státnímu orgánu a uvědomí o tom toho, kdo petici podal. Státní orgán, který petici přijal, je povinen její obsah posoudit a do 30 dnů písemně odpovědět tomu, kdo ji podal anebo tomu, kdo zastupuje členy petičního výboru. V odpovědi uvede stanovisko k obsahu petice a způsob jejího vyřízení.

Ustanovení jiných právních předpisů upravujících řízení před státními orgány a přijímání a vyřizování stížností, oznámení a podnětů neplatí pro přijímání a vyřizování stížností, oznámení, podnětů a rovněž neplatí pro přijímání a vyřizování peticí podle tohoto zákona. [11]

V současné době se petiční akce začínají objevovat i na internetu. Internetová prezentace může napomoci propagaci petice a tedy získání většího počtu signatářů, podpisy získané přes internet však mají pouze symbolickou platnost, protože zákon zatím možnost podpisu petice přes internet nezná. Internetovou stránku s právě probíhajícími akcemi v ČR udržuje Econnect v rámci svého zpravodajského portálu. Zároveň nabízí formulář pro vytvoření petice na internetu. Vše je na adrese petice.ecn.cz.

3.5.3 Občanské sdružení

Občanské sdružení je organizace lidí, kteří jsou spojeni pro podporu společného zájmu a cíle a vyvíjejí veškeré aktivity k jeho dosažení. Nazýváme je například spolky, kluby, aliance. Princip rozhodování v občanských sdruženích má formu hlasování jejich členů nebo volených orgánů. K založení občanského sdružení stačí tříčlenný přípravný výbor složený z občanů České republiky, z nichž musí být alespoň jeden starší 18 let. Přípravný výbor sepisuje stanovy a podává návrh na registraci. [15]

3.5.4 Územní plánování

Územní plánování je upraveno v zákoně č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu.

Cílem územního plánování dle § 18 – 19 stavebního zákona je zachovat a vyvažovat podmínky pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území, aby bylo dosaženo obecně prospěšného souladu veřejných a soukromých zájmů na rozvoj území. Prostřednictvím územního plánování se mají vytvářet předpoklady pro výstavbu a pro udržitelný rozvoj území, především by územní plánování mělo být nástrojem pro soustavné a komplexní řešení účelného využití a prostorového uspořádání území.

K dosažení všech těchto cílů by územní plánování mělo ve veřejném zájmu:

- *chránit a rozvíjet přírodní, kulturní a civilizační hodnoty území, včetně urbanistického a architektonického a archeologického dědictví*
- *chránit krajinu jako podstatnou složku prostředí života obyvatel*
- *určovat podmínky pro hospodárné využívání zastavěného území a zajišťovat ochranu nezastavěného území a nezastavitelných pozemků*
- *zajistit, aby v nezastavěném území byly v souladu s jeho charakterem umístovány jen určité stavby a zařízení*

Územní plánování má podle § 19 stavebního zákona vytvářet podmínky pro ochranu území a navrhnout kompenzační opatření, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak, stanovovat podmínky pro obnovu a rozvoj sídelní struktury a pro kvalitní bydlení, regulovat rozsah ploch pro využívání přírodních zdrojů, určovat nutné asanační, rekonstrukční a rekultivační zásahy do území, vyhodnocovat vlivy politiky územního rozvoje nebo územního plánu na vyvážený vztah územních podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území.

Zastupitelstvo obce rozhoduje v samostatné působnosti o pořízení územního a regulačního plánu. Schvaluje v samostatné působnosti zadání, případně pokyny pro zpracování návrhu územního plánu. Vydává územní a regulační plán a projednává v samostatné působnosti zprávu o uplatňování územního plánu. Rada obce vydává vymezení zastavěného území, uplatňuje v samostatné působnosti námítky k zásadám

územního rozvoje a připomínky k územnímu plánu sousední obce. O upraveném a posouzeném návrhu zásad územního rozvoje se koná veřejné projednání. Pořizovatel musí doručit návrh zásad územního rozvoje veřejnou vyhláškou a zajistí, aby po dobu 30 dnů ode dne doručení veřejné vyhlášky byl návrh zásad územního rozvoje vystaven k veřejnému nahlédnutí. Veřejného projednání se tedy může účastnit kdokoli. Námitky proti návrhu zásad územního rozvoje mohou podat pouze dotčené obce tj. obce v řešeném území a obce s tímto územím sousedící a také zástupce veřejnosti. Připomínky k návrhu může uplatnit každý. Ke stanoviskům, námitkám a připomínkám ve věcech, o kterých bylo rozhodnuto při schválení politiky územního rozvoje jako vyššího nástroje územního plánování, se nepřihlíží. [7]

3.5.5 Územní plán

Územní plán v území té které obce zpřesňuje a rozvíjí cíle a úkoly územního plánování v souladu se zásadami územního rozvoje kraje a s politikou územního rozvoje kraje a s politikou územního rozvoje státu. Územní plán se pořizuje a vydává pro celé území obce, pro celé území hlavního města Prahy, popřípadě pro celé území vojenského újezdu. Územní plán je závazný pro pořízení a vydání regulačního plánu zastupitelstva obce, pro rozhodování v území, zejména pro vydávání územních rozhodnutí. O pořízení územního plánu rozhoduje zastupitelstvo obce na návrh občana obce, na návrh orgánu veřejné správy, z vlastního podnětu, na návrh fyzické nebo právnické osoby, která má vlastnická nebo obdobná práva k pozemku nebo stavbě na území obce.[8]

4 Lokální demokracie

Obec je základní územní samosprávné společenství občanů a je veřejnoprávní korporací. Má vlastní majetek, nese za něj právní odpovědnost, stará se o potřeby svých občanů a dbá na rozkvět svého území. Obec je sídlo se svou samosprávou, vede evidenci svého majetku, nesmí ručit za závazky fyzických a právnických osob. V České republice jsou obce, které vykonávají samostatnou a přenesenou působnost.

V samostatné působnosti stát zasahuje do konání obcí tím, že musí chránit zákon. Nejvíce se to týká občanů a jejich zájmů z hlediska schválení rozpočtu, regulačního plánu, územního plánu, schválení programu rozvoje obce. Kontrolu a dozor nad obcemi se samostatnou působností vykonávají krajské úřady a Ministerstvo vnitra v přenesené působnosti. Přenesenou působnost vykonávají orgány obce. Rozpětí přenesené působnosti se v obcích určitým způsobem odlišuje. Existují obce, dále obce s pověřenými obecními úřady a obce s rozšířenou působností. [9]

4.1 Orgány obce

Základním orgánem obecní samosprávy je zastupitelstvo obce. Zastupitelstvo obce je tvořeno podle počtu obyvatel a velikostí územního obvodu.

Rozhodující pro stanovení počtu členů zastupitelstva obce je počet obyvatel obce k 1. 1. roku, v němž se konají volby. Mandát člena zastupitelstva obce vzniká jeho zvolením. Člen zastupitelstva obce vykonává svůj mandát osobně, musí složit slib. Funkce člena zastupitelstva je funkcí veřejnou, má právo předkládat zastupitelstvu, radě obce, výborům a komisím návrhy na projednání. Má právo vznášet dotazy, připomínky, podněty na radu obce a její jednotlivé členy. Písemnou odpověď musí obdržet do třiceti dnů. [5] Tabulka 2 ukazuje počty zastupitelů v závislosti na velikosti obce.

Tabulka č. 2 - Počty zastupitelů v závislosti na velikosti obce

Počet obyvatel v obci	Počet členů zastupitelstva
Do 500	5 - 15
501 – 3 000	7 - 15
3 001 – 10 000	11 - 25
10 001 – 50 000	15 - 35
50 001 – 150 000	25 - 45
Nad 150 000	35 - 55

Zdroj: Zákon č. 128/2000 Sb.

Zastupitelstvo obce rozhoduje ve věcech, které patří do samostatné působnosti obce, například schvaluje program rozvoje obce, územní plán obce, rozpočet obce a závěrečný účet. Volí starostu, místostarosty a další členy zastupitelstva obce, odvolává je z funkce, stanoví počet členů rady obce, zřizuje a ruší výbory, volí jejich předsedy a odvolává je z funkce. Zasedání zastupitelstva je veřejné.

Členové, rada obce a výbory předkládají návrhy k zařazení na pořad jednání připravovaného zasedání. Rada obce je jejím výkonným orgánem v oblasti samostatné působnosti a odpovídá zastupitelstvu obce. Tvoří jí starosta, místostarostové a další členové z řad členů zastupitelstva obce. Počet členů je nejméně pět a nejvýše jedenáct. Schází se podle potřeby neveřejně. K platnému usnesení nebo rozhodnutí je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech jejích členů. Rada obce pořizuje ze své schůze zápis a vydává jednací řád o jednání rady obce. Obec zastupuje navenek starosta. Volí ho stejně jako místostarostu a další členy rady zastupitelstvo obce z řad svých členů. Musí být občany České republiky a za své rozhodnutí a činy ve funkčním období odpovídají zastupitelstvu obce. Starosta řídí a svolává zasedání zastupitelstva obce a rady, podepisuje spolu s ověřiteli zápis z jednání zastupitelstva, jmenuje a odvolává tajemníka obecního úřadu. Starosta a místostarosta podepisují právní předpisy obce. Obecní úřad zastupuje starosta, místostarosta (místostarostové). [5]

4.2 Občané obce

Občan má nárok zúčastnit se na zasedání zastupitelstva. Zde může vyjádřit svoje stanoviska a připomínky týkající se života v obci. Musí mít trvalý pobyt v obci, ve které je přihlášen a musí být státním občanem České republiky. Od 18 let věku má právo volit a být volen do zastupitelstva a právo hlasovat v místním referendu. [3]

4.3 Volby do zastupitelstva obce

Obec tvoří jeden volební obvod. Zastupitelstvo může vytvořit i více volebních obvodů. V obcích do 10 000 obyvatel nejméně pět členů zastupitelstva, v obcích do 50 000 obyvatel nejméně 7 členů zastupitelstva a v obcích nad 50 000 obyvatel nejméně 9 členů zastupitelstva obce. V hlavním městě Praze a ve statutárních městech může být městská část nebo městský obvod součástí pouze jednoho volebního obvodu. Kandidátní listiny pro volby do zastupitelstva obce mohou podávat volební strany. Každá volební strana může předložit pouze jednu kandidátní listinu. Každý volič hlasuje osobně, nesmí za něj volit nikdo v zastoupení. [10]

5 Občanská společnost teorie a formy

Občanská společnost představuje prostor, v němž si občané uvědomují své společné zájmy a prostřednictvím společenských institucí, (asociací, sdružení, společenských organizací, církví, odborů, spolků atd.), nezávisle na státu, tyto zájmy prosazují. Struktura občanské společnosti není závislá na státní moci, ale je závislá z hlediska své legitimacy na ekonomickém růstu. Stát nezasahuje do jejich aktivit, pokud nejsou v rozporu se zákonem, neurčuje, kdo bude ve vedení či jaké akce budou podnikat. Ekonomické prostředky na svou činnost získávají především od soukromých zdrojů, od různých sponzorů, nadací. [2]

Občanská společnost se prosazuje prostřednictvím neustále se vynořujících, působících a zanikajících sociálních interakcí mezi občany, vytváří příležitost pro občany společně vyjadřovat své názory a hodnoty a promítat je do činů. **Zahrnuje dvě základní složky:**

- *právní rámec vymezující podmínky vztahu mezi státem a organizující se společností*
- *sociální aktéry vyznačující se občanským postojem k veřejným záležitostem vymezeným výše – občanstvím*

Občanství je morální závazek jedince ve vztahu ke společnosti, ve které žije. Vede jedince k tomu, aby udělali něco pro druhé. Zde je třeba si uvědomit, že mohou nastat situace, kdy ve společnosti existuje potenciál občanství, nicméně stát nevytváří vhodné institucionální formy pro jeho kultivaci a uplatnění. Občanům potom nezbývá než hledat náhradní způsoby, jak se sdružovat a tento potenciál uplatnit. Příkladem jsou občanská sdružení jako nevládní neziskové organizace, které představují ze zákona takzvanou zájmovou samosprávu. [4]

Občanská společnost by tedy měla být v první řadě zárukou nezávislosti a vytvářet jakýsi ochranný val proti možné rozpínavosti státní moci. Druhým požadavkem, který je s konceptem občanské společnosti spojován, je skutečnost, že

mimopolitická a na státu nezávislá občanská společnost vytváří díky své nezávislosti a autonomii společenské zdroje politické moci, legitimizuje stát a jeho vládu.

Moc státu, respektive vlády, je legitimní pouze tehdy, pokud má důvěru občanů. Pokud vláda, na níž byla na základě principu suverenity lidu moc delegována, tuto důvěru ztratí, občané mají právo vládu kdykoli vyměnit. Mimopolitický statut občanské společnosti garantuje mimo jiné rozumný výkon politické moci tím, že si občanská společnost nezávisle na politické moci vytváří veřejné mínění, jež je nicméně pro tuto politickou moc závazné, normativní. V žádné demokracii nelze střednědobě vládnout v rozporu s veřejným míněním. Aby bylo možné takové veřejné mínění formulovat, musí občanská společnost představovat poměrně bohatou strukturu, kde dochází k vyhledávání, pojmenovávání a ověřování společenských zájmů a priorit, které podmiňují a ospravedlňují demokratický stát i politiku vlády. [2]

6 Případová studie obce Postřekov

Obec Postřekov se nachází v Plzeňském kraji, v podhůří Českého lesa v nadmořské výšce 470 m. n. m. Součástí obce je místní část Mlýnec. Obec spadá pod okresní město, obec s rozšířenou působností Domažlice. Samospráva je vykonávána na obecním úřadě v Postřekově v čele se starostou Františkem Frišem.

Písemné prameny se o největší chodské vesnici zmiňují 16. března 1325 v privilegii českého krále Jana Lucemburského jako o Postrzekowu. Česko – bavorským pohraničím procházely důležité obchodní stezky, které Chodové střežili. Za to jim byla přiznávána různá privilegia, včetně osvobození od roboty. Po bělohorské porážce v roce 1621 jsou donuceni se vzdát výsad a přísahat poddanství. Byla místem nejradikálnějšího odporu Chodů v boji za nezávislost je Postřekov. Na přelomu 17. a 18. století přecházejí Chodové do poddanství Lamingenů ze Stadionu. Postřekov je charakteristický svou podhorskou polohou a neúrodnou půdou, která nemohla být dostatečným zdrojem obživy, proto se již v 19. století vyčlenila samostatná vrstva dělníků a část z nich pak ve světě šířila slávu postřekovských komínářů. Do začátku druhé světové války fungoval v obci Spolek vzájemně se podporujících pomocníků zednických. [12]

Podle sčítání lidu, domů a bytů k 1. březnu 2001 žilo v Postřekově 1 131 obyvatel, z toho 575 mužů a 556 žen. V tabulce 3 jsou podle věkového zastoupení vysledovány nejvíce početné skupiny ve věku 20 – 29 let a 40 – 49 let, naproti tomu nejméně lidí bylo ve věku 60 – 64 let. Občanů v produktivním věku zde bylo 637 a občanů do 20 let. 258. [13]

Tabulka č. 3 : Obyvatelstvo podle věku

Obyvatelstvo celkem		1131
V tom ve věku	0 až 4	41
	5 až 14	138
	15 až 19	79
	20 až 29	181
	30 až 39	151
	40 až 49	169
	50 až 59	136
	60 až 69	60
	65 až 74	111
	75 + nezj.	65

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na www.czso.cz

V obci žije 24,68 % lidí se základním nebo neukončeným vzděláním. Je to dáno vysokým počtem obyvatel důchodového věku, kteří byli zaměstnáni v místním JZD, kde začali pracovat ihned po dokončení základní školy, a dalšímu studiu se dále nevěnovali. S vysokoškolským vzděláním žije v obci 48 obyvatel, tj. 5,04 % obyvatelstva staršího 15 let. [13]

Obrázek č. 1 – Pohled na obec Postřekov, krojovaní muži a ženy s dítětem

Zdroj: [16]

V roce 2001 žilo v obci 1109 občanů české národnosti, čtyři občané byli ze Slovenska, čtyři měli německou národnost a jedna občanka byla z Ukrajiny. [13]

Obec eviduje z roku 2001 57,20 % občanů, kteří se hlásili k římskokatolické církvi, dva občané k českobratrské církvi evangelické a čtyři občané k náboženské společnosti Svědků Jehovových. Věřící občané navštěvují místní kapli, kde se slouží bohoslužby. [13]

Obrázek č. 2: Kaple v Postřekově

Zdroj: [16]

Dle historických pramenů byla většina obyvatel obce zaměstnána v zemědělství. Soukromá selská hospodářství vystřídalo v padesátých letech 20. století Jednotné zemědělské družstvo v Postřekově. Ženy byly zaměstnány v tkalcovně, kde se vyráběl na tkalcovských stavech tradiční chodský kanafas. V devadesátých letech minulého století se v Postřekově začíná rozvíjet malé střední podnikání. Jedná se zejména o dřevařský průmysl. Je založena truhlářská firma Řezníček – Holý, která prosperuje do současné doby a má 20 zaměstnanců. Pila – Pivoňka, firma Lankes na výrobu palet, ta je v současnosti uzavřena. Občané Postřekova mohou pracovat v nedaleké obci Klenci pod Čerchovem, kde strojírenská firma Rosenberg zaměstnává přes 200 lidí na výrobu motorů. Postřekov má díky stávajícím a novým firmám a dobré dopravní obslužnosti má nízkou míru nezaměstnanosti.

Doprava je zajištěna železniční tratí z Domažlic a také autobusovým spojením do Horšovského Týna a do Domažlic. Přes Postřekov procházejí silnice druhé a třetí třídy.

Postřekov má svoji mateřskou a základní školu (do páté třídy) s družinou, jídelnou a tělocvičnou, která je využívána místními spolky pro konání různých aktivit. V obci je funguje pošta, dva potravinové obchody, hřiště s tribunou a občerstvením, kde se konají fotbalové utkání a hasičské soutěže.

K dospělému a dětskému lékaři občané dojíždějí do nedalekého Klenčí pod Čerchovem.

Ze zájmových organizací a spolků tradičně zaujímají významné postavení hasiči. Ve veřejném životě obce a kromě stěžejního humanitárního poslání se stali nositeli kulturního a společenského života v obci. Spolupodílejí se na organizaci významných událostí, každoročně pořádají oblíbený hasičský bál a Memoriál Václava Rojta a Jana Gibfrieda v požárním útoku na místním hřišti. Nejdéle působícím spolkem je Sokol, který byl založen v roce 1910 a má nejširší členskou základnu ze všech spolků a organizací v obci. V Sokole je oddíl kopané, asociace sportu pro všechny, sportovní gymnastika, volejbal a šachy.

Mezi nejstarší a nejvýznamnější národopisné spolky v České republice patří Národopisný soubor Postřekov. Soubor vystupuje s písněmi a tanci z Horního Chodska na mnoha festivalech v České republice a v zahraničí.

Každým rokem pořádají výstavu drobného zvířectva místní chovatelé, kteří jsou členy Českého svazu chovatelů. [12]

6.1 Lokální politický systém

Při volbách do obecního zastupitelstva v roce 1994 kandidovali zástupci ČSSD, KSČM a KDU – ČSL. Nejvíce hlasů obdržela ČSSD a získala tak pět mandátů, po třech mandátech získala KSČM a KDU – ČSL. V roce 1998 sestavila kandidátní listinu ODS a Nezávislí kandidáti. Z voleb vyšla vítězně ODS se čtyřmi mandáty, druhá se třemi mandáty byla ČSSD, po 2 mandátech měla KSČM a KDU – ČSL. Nezávislí kandidáti nezískali žádný mandát. Do voleb 2002 nastupovaly čtyři strany ČSSD, ODS, KSČM a KDU-ČSL. Volby vyhrála ČSSD se 4 mandáty, druhá byla ODS se třemi mandáty a KDU – ČSL s KSČM měly po dvou mandátech. Volby v roce 2006 opět vyhrála

ČSSD. Kandidátní listinu sestavila Strana Zelených, do zastupitelstva obce se nedostala pro nízké procento hlasů u voleb.

Poslední volby do zastupitelstev obcí se konaly dne 15. – 16. října 2010. V obci Postřekov slaví vítězství ČSSD se třemi mandáty, druhá je ODS se třemi mandáty, KDU – ČSL a KSČM mají po dvou mandátech a Strana Suverenity a Demokratická strana zelených má jeden mandát. Nové zastupitelstvo obce zvolilo na svém listopadovém zasedání Františka Friše na pozici starosty. František Friš vykonává funkci starosty v obci Postřekov již čtvrté volební období. Je to velice zkušený lídr, který vždy kandidoval jako nezávislý kandidát za ČSSD.

Nejlepších volebních výsledků dosahovala ČSSD, která byla všechna volební období nejstabilnější stranou. Ve všech volbách získala tato strana největší počet hlasů a mandátů. V obecním zastupitelstvu jsou zastoupeny další politické strany ODS, KSČM a KDU- ČSL. Strana Zelených se v roce 2006 do zastupitelstva nedostala pro nízký počet hlasů. Jeden mandát získala v roce 2010 Strana Suverenity a Demokratická strana zelených, která naplnila kandidátní listinu nezávislými kandidáty. ČSSD, KSČM a KDÚ – ČSL jsou politické strany s plným obsazením kandidátních listin od volebního roku 1994 do roku 2010.

Tabulka 3 ukazuje výsledky voleb, rozdělení mandátů a volební účast občanů při volbách do obecního zastupitelstva v obci Postřekov.

Tabulka č. 3 - Výsledky voleb do obecního zastupitelstva

	1994		1998		2002		2006		2010	
	Hlasy(%)	Mandáty	Hlasy(%)	Mandáty	Hlasy(%)	Mandáty	Hlasy(%)	Mandáty	Hlasy(%)	Mandáty
ČSSD	48,15	5	25,78	3	36,25	4	31,76	4	30,79	3
ODS			31,00	4	23,85	3	22,48	2	25,07	3
KSČM	22,25	3	20,55	2	21,95	2	16,36	2	15,78	2
KDÚ-ČSL	29,61	3	21,29	2	17,94	2	23,12	3	17,25	2
Strana Suverenity a DSZ									11,08	1
Strana Zelených							6,26	0		
Celkem	100	11	99,99	11	99,99	11	99,98	11	99,97	11
Volební účast v %	75,59		70,65		67,89		60,91		63,21	

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na www.czso.cz

V obci je malý zájem o politický život a strany proto těžko naplňují kandidátní listiny před volbami. Občané volí spíše osobnosti než politické strany. Kandidáti jsou zpravidla bez politické příslušnosti. Volební účast je jednou ze základních forem politické účasti občanů na veřejném životě, avšak jak plyne z tabulky 3 účast občanů ve volbách v Postřekově má klesající tendenci.

6.2 Projevy participace v obci Postřekov

Politická forma participace na komunální úrovni je účast občanů na zasedání zastupitelstva. V obci Postřekov je účast nízká. Lidé se dostaví na zasedání zastupitelstva jen tehdy, když se projednává záležitost, která se jich bezprostředně týká. Za starostou a zastupiteli docházejí zástupci z místních spolků a podnikatelé s návrhy a nápady občanů obce.

Mezi další formy politické participace patří možné protestní projevy. V obci se objevila v roce 2007 petice na podporu výstavby rodinných domů.

Mladí občané Postřekova sepsali petici: „My, níže podepsaní občané Postřekova, prostřednictvím této petice žádáme starostu obce, aby začal řešit otázku bydlení pro občany Postřekova a to buďto výstavbou bytových domů nebo přípravou a poté prodejem zasíťovaných pozemků určených územním plánem obce k výstavbě nových rodinných domů. V Postřekově trvale žijeme a byli bychom neradi, abychom se my nebo naši známí či blízcí, museli z obce odstěhovat jen proto, že se zde otázka bydlení pro mladé lidi za celou dobu Vašeho působení ve funkci starosty obce vůbec neřeší.” [Příloha č. 1]

V místním tisku v listopadu 2007 odpověděl starosta Postřekova na otázku redaktora: „**Lidé v Postřekově sepsali petici, ve které žádají, abyste začali stavět byty. Má Postřekov vhodné pozemky?**“ Starosta odpovídá: „*Obec má čtyři parcely. Všechny ostatní pozemky jsou v rukách soukromých vlastníků. Kdo chce, může si od nich parcelu koupit. Momentálně se tu staví pět nebo šest domů. Obec bude dvě parcely prodávat. Když jsme na jedné z nich chtěli postavit dvojdomek, nikdo neměl zájem. Takže nevím, kdo by tu chtěl bytovku. Kdysi jsme zkoušeli pozemek na bydlení vykoupit, ale jeho majitel chtěl sto korun za metr čtvereční. To bylo moc. Měli jsme zájem o dva hektary a jen jejich zasíťování by obec vyšlo na 13 milionů korun. To prostě nebylo možné, když jsme dali 70 milionů za čistírnu odpadních vod a kanalizaci pro tři čtvrtě obce. A to teď sháníme peníze na další část.*” [16]

Na veřejném zasedání zastupitelstva obce Postřekov, konaném dne 19. 6. 2008, vystoupili iniciátoři petice a žádali vysvětlení systému prodeje obecních parcel a jejich stávající a budoucí využití. Předseda stavební komise informoval zastupitelstvo obce o možnosti výstavby dvojdomku na parcele u železniční trati. Starosta informoval zastupitele o předběžném jednání s jednatelem stavební firmy DSP Domažlice

o záměrech obce a možnostech firmy DSP Domažlice k realizaci výše uvedené stavby. K záměru obce budou osloveny i další stavební firmy ke zjištění nabídek.

Ze zápisu z veřejného zasedání zastupitelstva obce ze dne 4. 9. 2008 v bodě 19 je z iniciativy zastupitele Jana Krutiny pozván do obce dne 26. 8. 2008 majitel stavební firmy Antonín Vlček z Horšovského Týna. Schůzka proběhla v místní restauraci Špillarka. Přítomní občané byli seznámeni se záměrem postavit v Postřekově sedm řadových domků. Zájemci o výstavbu a majitelé pozemků určených k výstavbě byli svoláni na 1. října 2008 od 18,00 hodin na Obecní úřad v Postřekově. Na schůzce by se měl projednat zájem majitelů potřebné pozemky odprodat, případně projednat podmínky prodeje stavební parcely.

„Občané přišli s myšlenkou na stavbu bytového domu, ale nakonec se s námi společně dohodli na řadových domcích,“ objasnil starosta Postřekova. Když obec připravila na začátku října schůzku pro zájemce o nové parcely „Pod Trať“, nikdo se jí nezúčastnil. Jedno setkání už obec dříve pořádala. „Na první schůzku zájemci o domky přišli, seznámili jsme je se situací kolem parcel. Oslovili jsme několik stavebních podniků. Firma Vlček představila různé varianty řadových domků. Někteří zájemci se jeli podívat na již hotové stavby, které stojí v Horšovském Týně,“ vysvětluje starosta.[12]

Neúčast lidí na nedávné schůzce byla podle starosty pravděpodobně způsobena tím, že někteří zájemci se o schůzce nedozvěděli, nebo se nemohli dostavit.

„Jiní zase projeví zájem, až budou parcely zcela připravené. Problémem je, že obec zatím nemá vykoupený dostatek pozemků. Lidé nám vycházejí vstříc. Myslím, že jednání dopadnou dobře a do konce roku budeme mít pozemky připravené,“ dodává starosta. [12]

Dne 31. 10. 2008 se konalo veřejné zasedání zastupitelstva obce Postřekov. V zápise k bodu 3. Kontrola plnění úkolů z minulého zasedání je, že se dne 1. 10. 2008 uskutečnila schůzka zastupitelů obce Postřekov s jednatelem stavební firmy z Horšovského Týna panem Vlčkem. Jednání mělo ozřejmit možnosti zájemcům z řad občanů o způsobu zajištění výstavby řadových rodinných domků. Z občanů se jednání nikdo nezúčastnil.

7 Závěr

Pojem občanská společnost hraje důležitou úlohu ve fungování moderní demokracie. Vedle mnoha dalších znaků je totiž demokracii možné popsat i jako systém, v němž vláda byla do určité míry učiněna odpovědnou občanské společnosti. Občanská společnost coby místo diskuse, které se potenciálně účastní každý, je prostor, v němž se vytvářejí racionální názory, které mají být vodítkem pro politickou moc.

Občanská společnost je tedy jednou ze základních forem participace občanů na věcech veřejných. Už tím, že se účastníme svobodného racionálního diskursu, participujeme na věcech veřejných. Ve skutečně demokratické společnosti tedy na věcech veřejných participuje i ten, kdo například říká, že ho nezajímá politika a nechodí k volbám. I tento postoj je jedním z těch, které formují pojmy občanská společnost a veřejné mínění.

Občané v demokratické společnosti ovšem mají mnohem více možností jak se účastnit věcí veřejných, než je jen obecný diskurs v rámci občanské společnosti.

Na rozdíl od přímé politické participace jsou formy participace na věcech veřejných v rámci občanské společnosti mnohem početnější a barvitější. Aktem občanské angažovanosti je například podepsání petice. [18]

Bakalářská práce se zabývala participací občanů na petici v rámci samosprávy obce při řešení problému s výstavbou rodinných domů pro mladé lidi. Je to velice problematická věc, jelikož neexistuje teorie zabývající se peticemi a je nutno vycházet ze studií a teorií občanské společnosti.

Případová studie se zaměřila na třetí rovinu politické participace, která není spojena s politickým rozhodováním a ukázala, že skutečně občané participují a zapojují se na životě obce. Občanskou společnost zastupují iniciátoři petice na straně jedné a na straně druhé samospráva obce. Starosta a zastupitelé na veřejných zasedáních zastupitelstva ochotně jednali a komunikovali s petičním výborem a zabývali se otázkou výstavby domků pro mladé lidi. Stanovili si kritéria pro výstavbu a začali jednat s místními stavebními firmami. Po předložení návrhů stavebních firem na výstavbu

rodinných domků zájem občanů ochladl. Zastupitelstvo sjednalo další schůzky, na které se z řad občanů nikdo nedostavil.

Z toho vyplývá, že občanská společnost na lokální úrovni dokáže vyvinout aktivní činnost pro určitý cíl a participuje se na veřejném životě v obci a zároveň z nějakých důvodů nejeví zájem a je pasivní při dotváření tohoto cíle.

8 Seznam literatury a pramenů

8.1 Seznam literatury

- 1 DAHL, R.: O demokracii. Praha: Portál, 2001. ISBN: 80-7178-422-2
- 2 MULLER, K.: *Češi a občanská společnost*. Praha: Triton, 2002. ISBN: 80-7254-387-3
- 3 ČMEJREK, J., KOPŘIVA, R.: *Základy veřejné správy*. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2007. ISBN: 978-80-213-1626-3
- 4 POTŮČEK, M. a kolektiv: *Veřejná politika*. Praha: SLON, 2005. ISBN: 80-86429-50-4
- 5 ČMEJREK, J.: *Obce a regiony jako politický prostor*. Praha: Alfa Publisching 2008. ISBN: 978-80-87197-00-4
- 6 Listina základních práv a svobod čl. 18
- 7 Zákon č.183/2003 O územním plánování a stavebním řádu
- 8 § 43 – 60 Stavebního zákona
- 9 Zákon č. 128/2000 Sb.
- 10 Zákon č. 149/2001 Sb. Volby do zastupitelstev obcí
- 11 Zákon o právu petičním
- 12 Domažlický deník – archivní články

8.2 Internetové zdroje

- 13 <http://www.czso.cz/sldb/sldb2001.nsf/obce/554138?Opendocument>, 10. 2. 2011, 12:00
- 14 [http://www.imaturita.cz/maturitni-otazky/zaklady-spolecenskych-ved/demokracie-\(2007\)/446/](http://www.imaturita.cz/maturitni-otazky/zaklady-spolecenskych-ved/demokracie-(2007)/446/), 21. 11. 2010, 16:00
- 15 <http://obcan.ecn.cz/index.shtml?apc=h--1->, 16. 10.2010, 14:00
- 16 <http://web.quick.cz/chodsko1/ustr.html>, 4. 1. 2011, 10:00
- 17 http://www.ireas.cz/download/publikace/kas_participace.pdf, 14. 12. 2010, 18:00
- 18 <http://www.pehe./clanky/2000/participace-obcanu-na-vecech-verejnych>, 20. 3. 2011, 17:00

8.3 Použité zkratky

ČSSD	Česká strana sociálně demokratická
KDU-ČSL	Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová
KSČM	Komunistická strana Čech a Moravy
NK	Nezávislí kandidáti
ODS	Občanská demokratická strana
SZ	Strana zelených
DSZ	Demokratická strana zelených

9 Přílohy

Příloha č. 1 Petice občanů

Petice

Dle čl. 18 Listiny základních práv a svobod
a zákona č.85/1990 Sb. o právu petičním.

My, níže podepsaní občané Postřekova, prostřednictvím této petice žádáme starostu obce, aby začal řešit otázku bydlení pro občany Postřekova a to buďto výstavbou bytových domů (například jako v obci Chodov) nebo přípravou a poté prodejem zasíťovaných pozemků určených územním plánem obce k výstavbě nových rodinných domů (obce Trhanov, Pocinovice, Blížejev, České Kubice, Chodov, Kvíčovice, Holýšov, Staňkov...). V Postřekově trvale žijeme a byli bychom neradi, abychom se my nebo naši známí či blízcí museli z obce odstěhovat jen proto, že se zde otázka bydlení pro mladé lidi za celou dobu Vašeho ve funkci starosty obce vůbec neřeší.

Děkujeme

Za petiční výbor:

Jindřich Kapic, Postřekov 127, 345 35 Postřekov

Michal Krutina, Postřekov 287, 345 35 Postřekov

Petr Tauer, Postřekov 183, 345 35 Postřekov

Tomáš Hlaváč, Postřekov 43, 345 35 Postřekov

Zastupovat petiční výbor při jednání se státními orgány je oprávněn:

kterýkoliv člen petičního výboru (klauzule vyžadovaná § 5, písm. 1 zák. č 85/1990 Sb.)